મજહબે ઈશ્ક

ઉર્ફે

બકાવ્લીઓ તાજુલમુલ્ક.

તખતચે નાટક.

આદમજાદોં.

જૈનુલમુલ્ક... ... ... શહેરે શરકીસ્તાનકા બાદશાહ.
તાજુલમુલ્ક......... જૈનુલમુલ્કકા બેટા.
પહેલા શાહાજાદા. }
દુસરા શાહાજાદા. } જૈનુલમુલ્કકે બેટે, ઔર તાજુલમુલ્કકે
તીસરા શાહાજાદા. } સૌતેલે ભાઈ.
ચૌથા શાહાજાદા. }
રાની............... જૈનુલમુલ્કકી બાનો, તાજુલમુલ્કકી માદર.
દીલબર લખા...... ફીરદોસ શેહેરકી એક બેસવા; પીછેસે તાજુલમુલ્કકી ઔરત.

પરીજાદોં.

ફીરોજશાહ...... ... પરસ્તાનકા બાદશાહ.
જમીલાખાતુન... ... ફીરોજશાહકી ઔરત.
બકાવ્લી........... ફીરોજશાહકી બેટી, ઔર તાજુલમુલ્કકી માશુક.
રૂહઅફજા... ...... હુસ્નઆરાકી બેટી.
સીઆહરૂ...... ... એક દેવ, જો રૂહઅફજાપર આશક થા.

ઇન સીવા, વજીર, શાહાજાદે, વજીરજાદે, અમીર ઉમરા, સોદાગર, દારોગા, હબશીઓ, દદા, કુતવાલ, કાસીદ, દાહેકાની, ચનગર, લકડહારે, દેવ, દેવની, પરીયાં વગએરા.

મુકામ:—શરકીસ્તાન, ફીરદોસ શહેર ઔર પરસ્તાંન.

આબ પહેલા—પરદા પહેલા.

દરબાર.

(જહૂનુલમુલ્ક નાખીના હોનેસે ચારેં શાહાઝાદોંકા ગમગીન બયઠના ઔર શમશગીરેંકા ગાકે તસલ્લી દેના.)

યમન કલ્યાન—ખ્યાલ.

દુલહન માગે સવારન સારી—તર્જ.

શમશગીરેં—શાહ હમારે નહો ઉદાસ,
ખુદાસે બર આવેગી ઉમીદો આસ;
કરેગા ગફ્ફાર તેરી આંખે રોશન,
સબુરી રખ અયે શાહે ઝમન;
માંગે દુવાં યે કનીઝેં તેરી,
બર આવે સબ આસ ઉમીદ તેરી.

(દીગર ગાયન.)

કાફી—ગજલ.

અગર હમ બાગમાં હોતે તો ગુલશનકો—તર્જ.

ખુદાવંદા હમારે શાહાકે આંખોકો રોશન કર;
યે ખારીસ્તાન આલમ શાહાકી નઝરોંમે ગુલશન કર—ટેક.
અગર રોશન હો આંખે શાહાકી ગુલઝારે આલમમે;
ગુલે મકસદસે પુર શાહાકે નમકખારોંકે દામન કર——ખુદા.
બસારત દે હમારે શાહાકુ તુ સુર્ખ રૂ કર દે;
ખુદાવંદા તેરી કુદરતસે કાલા રૂએ દુશમન કર——ખુદા.
દોઆ મકબુલ હો યારબ તેરી દરગાહમે અપની;
તેરે નામે મુબારકકી બદીલ કહેતેં હંયે સુમરન કર—ખુદા.

ખમાચ—તીલાના.

કરીમ રહીમ તુ કર કરના—તર્જ.

જૈનુલમુલ્ક—અલમ અલમ ભારી હયે મુજપર;
લડકા મેરા પએદા હુવા મનહુસો બદતર,
દેખતે બીનાઈ ગુમ હુઈ હાએરે પરવર—ટેક.
નાહી કુચ ઇસ્કા ઇલાજ જલો મેરા રાજ;
જલો સબ સાજ જલો સરકા તાજ—લડકા.
નાહી કોઈ અએસા કભી ધુંડે દુનીઆ સભી;
દારૂ લાવે અભી આરામ હોવે જભી—લડકા.

(ચારો શાહાઝાદોંકા ગાના.)

કાહારવા—ઝીંઝોટી.

નન્દાજીકો લાલા મેરો—તર્જ.

શાહઝાદે—કયા હયે દવા ઉસકી અયે બાબા ઢુંડનેકો હમ જાવેં—ટેક.
એ તેરે ચાર બડે હંયે-ફરમાબરદાર ઓર ગુલામ;
કહો ઉસે લે આવેં બાબા હમ ઢુંઢનેકો જાવે-કયા.

બેહાગ—ઠુમરી.

હમરી મદરીયાં કયેસે સુની—તર્જ.

જૈનુલમુલ્ક—ફુલ બકાવલીકા કોઈ નર હીમ્મત કરકે લાવે;
કહાથા મુજકો પંડીતનેયે આંખે રોશન હો જાવે-ટેક.
લગાવે અપની આંખોસે જો કોઈ અંધા હોવે;
દેખન લાગે ફોરન ઉસસે આરામી ચએન પાવે-ફુલ.

ભયેરવી—દાદ્દરા.

કબ્બુ હોતે ખુશી કબ્બુ હોતે ખફા—તર્જ.

શાહાજાદેં—રઝાકો તેરે હમ ચાહત હંયે ઢુંડકે વોહ ગુલ
લાવત હંયે—ટેક.

૧-શાહાઝાદા—ઢુંઢુંગા મંએ સારા પરસ્તાન,
૨— “ ઔર મંએ જા દેખું સારી જહાં;
૩— “ ઔર મંએ દેખુંગા સબ આસમાન,
શાહાઝાદેં—દેખો કેસા પતા હમ પાતેં હંયે—ઢુંઢકે વોહ ગુલ.

પરજ—ઠુમરી.

મોરી અંખીયા ફરકન લાગી—તર્જ.

જૈનુલમુલ્ક—તુમે જાને ન દું અયે પીઆરોરે—ટેક.
રોશની આંખોકી મંએને ગવાંઈ;
નહી ચાહું મંએ તુમબી સીધારોરે——તુમે.
તકદીરમે જો લીખી હો બાત;
તદબીરસે ન મીટે વોહ યારોરે———તુમે.

સારંગ—ઓ પીઆરે માન માન—તર્જ.

શાહાઝાદેં—અયે પીયારે બાપ માન;
બેટે તેરે પાસ ખડે હંયે જલદી કર ફરમાન-અયે.
આરઝુ હમરે દીલમે યેહી હયે કાયમ રહો ઓીશાન;
જાન ગઈ તો સદકેસે તુમ રાઝી રહો હરઆન-અયે.

ઝીંઝોટી—ઠુમરી.

કંગનવા મોરા કરસે સરક ગયોરે—તર્જ.

જૈનુલમુલ્ક—જુદાઈ તુમારી મુજેહ ગવારા નાહીરે—ટેક.
જાવો અયે બેટા રૂખસત તુમા હવે;
લે આવે તુમે પીછે વોહ સાંઈ હમારારે—જુદાઈ.

દોહરા.

ગરચે તુમારી ફુરકત મુશ્કેલ ગવારા નહી હયે;
સોવાયે ફુરકત કે કોઈ અબ ચારા નહી હયે-જુદાઈ.
દો જમીઓ બાબાસે તુમારે બગલગીર આકર;
મુશકીલકો આસાન કરે હયે ખુદા બડા કાદર-જુદાઈ.
(રુખસત હોના ચારોં શાહાંઝાદોંકા.)

——:o:——

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(તાજુલમુલ્ક ઔર માદરકા આના ગીલા કરના
તાજુલમુલ્ક અપની કીસ્મતકા.)

જીલા—ગઝલ.

ઈસ આતશે ઉલ્ફતને ક્યા આગ લગાદી—તર્જ.

તાજુલ—મીઝ ગાનેતર હું યા રંગે તારે ફુરીદા હું;
જો કુચકે હું સો હું ગરઝ આફત રસીદા હું-ટેક.
હર શામ મીસ્લે શામ હું મંએ તીરા રોઝગાર;
હર સુબ્હ મીસ્લે સુબ્હ ગરેબાં દરીદા હું-મીઝગાને.
યેહ ચાહાતા હયે અબ તપીશે દીલકે બાદે મર્ગ;
કુંજે મઝારમેભી ન મંએ આરમીદા હું-મીઝગાને.
અયે દર્દ જા સુકા હયે મેરા કામ ઝબ્તસે;
મંએ ગમઝદા તો કતરએ અશ્કે ચકીદા હું-મીઝગાને.

પીલુ—મસનવી.

કહું ક્યા ફલકકા સતાયા હું મંએ—તર્જ.

માદર—કહું ક્યા પીસર તુજસે મંએ અપના હાલ;

સહી બારતે તેરે રન્જો મલાલ——ટેક.
વોહ અંધા હુવા દેખકર તુજકુ જાન;
વોહ શયતાન યેહ દીલમે લાયા ગુમાન—કહું.
શોહરસે બદર કર કીયા હાલ યેહ;
કરા સરપે અપને હયે જંજાલ યેહ—કહું.

મજકુર તર્જ.

તાજુલ—હુવા તુમપે મેરે લીયે યે સીતમ;
યેહ સુનતેહી દીલપર હુવા મેરે ગમ—ટેક.
કે મંએને સુના હું સુનો અયેસી બાત;
વોહ ચારોં બીરાદર મેરે મીલકે સાત—હુવા.
ચલે હંયે બકાવલીકા લાને ફુલ;
ખુદા ઇલ્તેજા મેરી કરલે કબુલ——હુવા.
અગર હો ઇજાઝત મુજેહ જાએંગા;
બફઝલે ખુદા ફુલ લે આએંગા——હુવા.

પરજ કાલીંગડા—હોરી.

પા લાગું કર જોરી—તર્જ.

માદર—તેરી છોડ યે નાદાની, હયે બીઆલ ગુમાની—ટેક.
ખ્યાલે ખામકો લાકે દીલમે નાહક ઉઠા પરેશાની;
સોહેલ નહી હયે વોહ ફુલ લાના બેટા નકર નાદાની-તેરી
તાજુલ—મઇઆ નહી બોલો તુમ અયેસી બાતેં લાએ ગુલે પરસ્તાની;
જીન ઔર દેવોંકો લડકર મારૂં બીચો ન તુમ હ-યરાની—તેરી.
માદર—લાચાર હું તેરી જીદકે આગે નાહક હોગી પરેશાની;
માદર તેરી રોવેગી યાદમે તેરે ક્યેસે કટે ઝીન્દગાની-તેરી.
(તાજુલમુલ્કકા અપની માદરસે રજા લેકે જાના.)

બાબ પહેલા—પરદા તીસરા.

દીવાનખાના.

(દીલબર લખ્ખા બેસવા અકેલી બયેઠી હુની અપની તારીફમે ગાના.)

બરહંસ—ગજલ.

દીલબર—ચમ્મે ગીર્યાં સીને બીર્યાં સંએકડો,
મુજપે મરતે હંયે પરેશાં સંએકડો;
મંએ કીસીકે વસ્લકી ખ્વાહાં નહી,
વસ્લકે મેરે હંયે ખ્વાહાં સંએકડો;
મંએ હું અપને હુસ્નપર મસ્તે ગુરૂર,
ગરચે હંયેગે માહેતાબાં સંએકડો;
જી બગાડે મંએ અગર ગાઉં જરા,
આતે હંયે કુચેમે નાલાં સંએકડો;
મંએ બજાતી બીનકો ખુશ હો કબી,
મરતે હંયે હયેવાનો ઇન્સાં સંએકડો;
નામવર મંએ વોહ હું અકસર નામવર,
કએદ હોતે હંયે મેરે યાં સંએકડો.

(શાહાઝાદાકા આના, ઓર દદાકા દીલબરકુ ખબર દેના.)

કાલીંગડા—કાહારવા.

સાડેતીન પેસે મછલી મંએ ના બેચુંગી—તર્જ.

દદા—હો બેગમ તૈયારી કરો અપને એશકી———ટેક.
ચોસર ચાર પાઇકી બીછાવો જલદી અયે પીઆરી;
આર ખડે હંયે દરપે શાહાઝાદે આકર મંએ વારી—હો

મજકુર તર્જ.

દીલબર—જાજા દદા તુ ઉનકુ બુલાલારી————ટેક.

ચોહે બીસ્સી તૈયાર કરકે ચોસર જલદી બીછાઓ;

દામમે લે આણગી ઉનકો જાકે તુ જલ્દ લે આવ-જાજા.

(જાના દદાકા, લેઆના શાહાઝાદોંકુ, ખેલના ચોસરકા.)

કાલીંગડા—લાવની.

ખુંપી બંગડી ખોડી—તર્જ.

દીલબર—આવો સાહેબ તશરીફ લાવો ચોસર ખેલો ઈસ ઘડી;

શાહાઝાદે—હમ જીતે યા તુમ જીતે કીસ્મતસે હયે જીતનેકી

ખુશી બડી—આવો.

૧-શાહાઝાદા—લાખ લાખકી બાઝી લગાઓ,

દીલબર—બહેતર સાહેબ તશરીફ લાઓ,

પડ પાસા પોબાર નઈ ઉઠાકે માર તુમ હારે મેં એ

જીતી હયે મજાહ બડી.

(હારજાના પેહેલા શાહાઝાદા, આના દુસરાકા.)

૨-શાહાઝાદા—દોદો લાખકી બાઝી લગાઓ,

દીલબર—હુકમ આપકા જો ફરમાઓ,

પડ પાસા પોબાર નઈ ઉઠાકે માર તુમ હારે મેં એ

જીતી હયે મજાહ પડી.

(હારજાના દુસરેકા આના તીસરે ભાઈકા.

૩-શાહાઝાદા—ચાર ચાર લાખકી કરદો બાઝી,

દીલબર—બહેતર સાહેબ હું મેં એ રાઝી;

પડ પાસા પોબાર નઈ ઉઠાકે માર તુમ હારે મેં એ

જીતી હયે મજાહ બડી.

(હારજાના તીસરેકા આના ચોથે ભાઈકા.)

૪-શાહાઝાદા—આઠ આઠ લાખકી બાઝી લગાઓ,
દીલબર—ખુબ હવે સાહેબ જો ફરમાઓ:
પડ પાસા પોબાર નઈ ઉઠાકે માર તુમ હારે મંએ
જીતી હવે મજાહ પડી.
(ચારોં શાહાઝાદેકા ગાના.)

રાહ—અંગ્રેજી.

હારે હારે સારે દુશ્મનો—તર્જ.

શાહાઝાદે-હારે હારે હમ સારા માલ, હાયે હાયે હો ગયે પામાલ,
૧-શાહાઝાદા—યે કયા આઈ આફત જંજાલ;
સબ—અફસોસરે અફસોસ.
૨-શાહાઝાદા—પંદરા લાખ હવે દેના ઉસકુ કંહાસે દેવેંગે,
૩— " મીસ્લે બંદીવાનકે સબ કએદી હોવેંગે;
૪— " વાલીદ અપને અપને બગએર કયું ન રોવેંગે,
સબ—અફસોસરે અફસોસ.
૧-શાહાઝાદા—તુને મુજકુ લાયા યહાં મુજી ઓ બદકાર,
૨— " બોહોતાન કયું તુ રચતા હવે મુજપે નાહીનજાર;
૩— " તુને અયેસી બાતકુ નીકાલી પોહેલે બાર,
સબ—અફસોસરે અફસોસ.
દીલબર—પઈસા મેરા તોલદો અયે મુઝીઓ મકાર,
બાઝી લગાને આયેથે કયા બનકે તુમ હુંશીયાર;
સબ—માફ કરો હમ હો ગયે સબ તુમારે તાબેદાર,
અફસોસરે અફસોસ.
(દીલબર દારોગાકુ બુલવાકે કહેના.)

કાલીંગડા—કાહુરવા.

સાડેતીન પેસે સેર મછલી ના બેચુંગી—તર્જ.

દીલબર—કયેદખાનેકા દારોગા તુ યાં આરી——ટેક.
લે જા તુ ઈનકો કએદખાનેમે ચારો હયે યે મેરે ગુલામ;
તીનસેર આટા દેના તુ ઈનકો ઓગક સુબાહ શામ—કયેદ
ઈશ્ક બાઝીકા મઝાહ યેહ પાવે સખ્ત મજુરીકે લે કામ
તોબાહ તોબાહ કરકે છોડદે ન લે ઈશ્કકા નામ—કયેદ.
(લે જાના દારોગા ચારો શાહાઝાદોંકુ કયેદખાનેમે.)

———:o:———

બાબ પહેલા—પરદા ચોથા.

કયેદખાના.

(નઝર આના કએક શાહાઝાદોંકા કયેદખાનેમે બુરી
હાલતસે, દારગો લેઆના ચારો શાહાઝાદોંકુ
ઔર ગાના સબ કયેદીઓંકા.)

રાહ—અંગ્રેજી.

દર ચાલે હાલે દીલમા નોંધી લો—તર્જ.

સબ કયેદી—કયા ગુના કીયેથે અયે દાવર,
હમરી તુ યહાંસે રેહાઈ કર;
ચારો શાહાઝાદે—ખાના હો ખરાબ તેરા દીલબર,
યે હાલ કીયા તુને બદતર;
જહાનમમે હો તેરા ઘર,
દારોગા—ચુપ ચુપ બએઠો અયે બદમાશો—કયા.
ચલો ઝાડુ ઉઠાલો તુમ ઝટપટ,

ઓર કચરા સભી નીકાલો ઝટ;
મીઆં તુમ ચક્કી પીસો લટપટ,
અયે હઝરત તુમ છોડો ખટપટ;
ચારેં શાહાઝાદેં—યે ખાલી કરતા હયે પટપટ,
દારોગા—ચુપ ચાપ બએઠો અયે બદમાશો—ક્યા.
તુ હિન્દુસ્તાંકા બાઝ બાઉ,
તુ ચીનકા હૂયેગા ચંડુલી;
ચારેં શાહાઝાદેં—તુ હબશી હયે કાલા કાલા,
દારોગા—મંએ કાલા હું સબસે આલા;
ચારેં શાહાઝાદેં—યે આલમ ક્યા હમપે ડાલા,
દારોગા—ચુપ ચાપ બયેઠો અયે બદમાશો—ક્યા.
૧-શાહાઝાદા—મંએ શાહા હોકે કાડું કચરા,
૨— " મંએ ક્યુંકર યે પીસુ આટા;
૩— " મંએ ગાજા હો યે સીરે જુતા,
૪— " મંએ અમીર સબકા દારોગા;
સબ કયેદી—ઇસ્કો સબ મીલકે મારો ફસિજા,
દારોગા—ચુપ ચાપ બયેઠો અયે બદમાશો—ક્યા.
સબ કયેદી—કરો આજ મલીદા ઇસ્કા ખાસ,
દારોગા—આઓ આઓ તો દેખું મેરે પાસ;
સબ કયેદી—તુમ જીનેકી અબ છોડો આસ,
દારોગા—ક્યું જાનસે તુમ સબ હુવે ઉદાસ;
સબ કયેદી—ઇસ્કો ખીંચકે લાઓ અપને પાસ,
દારોગા—ચુપ ચાપ બયેઠો અયે બદમાશો—ક્યા.
(સબ કયેદી દારોગાકુ મારના, દારોગા ભાગજાના ગભરાકે.)

———:o:———

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

દીલબરકા મહેલ.

(દીખલાઈ દેના દીલબર ઔર તાજુલમુલ્કકા, ઔર હુકમ દેના દીલબર દારોગાકુ બુલવાકે શાહાઝાદોંકી પુશ્તપર અપને મોહોર છાપકે નીકાલ દેનેકુ.)

ઝબાની.

દીલબર—અયે દારોગા ઈન કએદીઓંકી પુશ્તપર મેરે નામકી મોહોર છાપદે ઔર યેક યેકકુ ગહુકા બર્ચ દેકર મેરે શેહેરસે નીકાલદે? તાકે ઉમ્રભર યાદ રહે ફીર અયેસા કામ ન કરે?

દારોગા—બોહોત ખુબ. (લેજાના ચારોંકુ, ઔર ગાના આશેકો માશુકકા.)

ભયેરવી—ગજલ.

નામ જાનેકા ન લો યાર મંએ મર જાઉંગી—તર્જ.

દીલબર—મંએ તેરે સદકે હું અયે યાર મેરે પાસ રહો;
અયેશો અશરત કરો દીલદાર મેરે પાસ રહો—ટેક.
મંએ તેરી ધર તેરા દૌલત તેરી નોકર તેરે;
તાબેદારીમેં હૂંયે તૈયાર મેરે પાસ રહો——મંએ.
પરવરશ ચાહીએ મેરી તુમેહ મનઝુરે નઝર;
મંએતો લોંડી હું અયે સરદાર મેરે પાસ રહો—મંએ.
બાગે આલમમે મોઅસ્સર હુયે જવાનીકા સમર;
બાઓ હરદમ મેરે ગમખાર મેરેપાસ રહો—મંએ.

કાફી—ગજલ.

અગર હમ બાગબાં હોતે—તર્જ.

તાજુલ—અગર તુ મુજપે હો માઈલ તો મંએ હું તેરા દીવાના;
અગર તુ શમાએ રોશન હયે તો મંએ હું તેરા પ-
રવાના—ટેક.
તુ હયે શીરીં તો મંએ ફરહાદ તુ લયલા હયે મંએ મજનુ
અગર તુ ગુલ હયે ગુલશનમે તો મંએ બુલબુલ
હું મસ્તાના—અગર.
અગર તુ સંઘ મંએ કુમરી તુ હયે ખુરશીદ મંએ ઝરરા
શરાબે નાબ હયે તુ જાં તો મંએ હું શીશા પએ-
માના—અગર.
અગર તુ કાબા હયે જાના તો મંએભી સંગે અસવદ હુ
સરાપા તુ અગર બુત હયે તો દીલ હયે મેરા બુત-
ખાના—અગર.

સારંગ—ગજલ.

આજાજ હુસ્ન ઝન મેરા—તર્જ.

દીલબર—તુમ અપને ચશ્મે મસ્તકા બીમાર કર ચલે;
બીમાર કરકે દીલ મેરા અફગાર કર ચલે——ટેક.
મંએ આપકે બગએર નહી ચએન પાઉંગી;
કયું બસ્લ જાંકા આપ હંયે નાચાર કર ચલે—તુમ.
સયેરે ચમનકુ છોડકે સાહારકો તુમ ન જાઓ;
અફસોસ યેક શબકી મુહેબ્બત પીઆર કર ચલે—તુમ.
હયેરત ન કયું હો મુજકુ કે અયે ગયેરતે મસીહ;
આતેહી બસ્લે ઝીન્દગી ધીર માર કર ચલે—તુમ.

પહાડી ઝીંઝોટી—બન્જારા.

હુઈ સુબ્હો નીકલ ગયા તારા—તર્જ.

તાજુલ—મંએ જાવત હું અબે પીઆરી તોરીનાહી ભુલું દીલદારી
લે નશાં અંગોઠી મેરી મુજેહ યાદ રહેગી તેરીજી;
ઔર યાદ હો તુજકો હમારી——— તોરી.
દીલબર—મુજેહ છોડ કંહા તુમ જાની કહો જાતે હો મુસુફેસાની
લગી જીગરમેં ગમકી કટારી——— તોરી.
તાજુલ—હયે શોક યે મેરે દીલકો લાગી બકાવલીકે ગુલકોજી;
દે રૂખસત મુજકો પીઆરી——— તોરી.

(તાજુલકા જાના.)

——o——

બાબ પહેલા—પરદા છઠ્ઠા.

જંગલ.

(તાજુલમુલ્ક તલાશે ગુલમે ભટકના.)

કામોદ—ગજલ.

કાસીદા લાદે ખબર—તર્જ.

તાજુલ—ઢુંડને હાયે કંહા ગુલકો ખુદાયા જાઉં;
હું મંએ હયેરાં ગુલે મકસુદકો કયુંકર પાઉં—ટેક.
પેશ તકદીર નહી ચલતી હયે કોઈ તદબીર;
ગુલકે બદલે કહો કયું દાગ ન દીલપર ખાઉં—ઢુંડને.
ગુલ ન હાત આયાતો કીસતરેહ વતનકો જાકર;
અપને મા બાપકો કયા રૂહ સીઆહ ફીર દીખલાઉં—
ઢુંડને.

(તાજુલમુલ્ક પહાડ સમજકે દેવપર બએઠજાના, દેવ શોર કરના, તાજુલમુલ્ક ગભરાના.)

ઝબાની.

દેવ—દુનીઆકી આફત, દોઝકકા નીગાહબાન, બીરાદરે શયેતાન, આદમકા દુશ્મને જાન, દેવ મેરા નામ, તેરા શીકાર મેરા કામ, કુરબાન ! કુરબાન ! અયે રાઝકે જહાન, તુને અયેસા પાકીઝા લુકમા મેરેલીએ ભેજા, ચલ અબ જલ્દ કપડે નીકાલ કે તેરે તનકે ગરમા ગર્મ કબાબ બનાકે ખાઉં ?

તાજુલમુલ્ક—અયે દેવ સ્ફાક મેરે જેસે યેક હકીર આદમકો ખાકે તેરા બડા પેટ કયુંકર ભરેગા ! મુજપે રેહમ કર યે ગમઝદેકુ ખાનેસે તુજેહ કયા ફાયદા હાસીલ હોગા !

(અફસોસ કરના તાજુલકા.)

દેવ—અયે બેવકુફ આદમ મેરે ચએનો ખુશીકે વખ્તમે તુ કયું રોતા હયે ! ચલ જલ્દ તૈયાર હોજા કે મુજેહ ભુક સતાતી હયે ?

તાજુલમુલ્ક—યા ખુદાવંદા મુજેહ બચા, યા હઝરત સુલેમાન અબ મંએ કયા તદબીર કરૂં !

(દેવ નામે સુલેમાન સુનકે ગભરાના.)

દેવ—સબરકર સબરકર અગે આદમ, તુ હઝરત સુલેમાનકા નામે મુબારક ઝબાનપર કયુ લાતા હયે ! વોહ હમારે બાદશાહ હંયે, ઉનકુ તુ કયું યાદ કરતા હયે !

તાજુલમુલ્ક—(યક બાઝુપે) યે મુઝી બેપીર હયે, ઈસ્કે ઝેર કરનેકા યેહી તદબીર હયે અબ જરા દમ દમસે કામ તમામ કરના ચાહીએ, (રૂબરૂ આકે) અયે દેવ સુન,

તેરે હઝરત સુલેમાનને મુજેહ કહે હંયે, અગર કોઈ દેવ ખાને આકે યા કોઈ આફત આયે ઉસી વખ્ત મુજેહ યાદ કરના મંએ ફૌરન મદદકો વહાં હાઝર હુંગા, બસ અબ તુ મુજેહ ખાકે અપના પેટ ભરલે, ફીર મજાહ પાયેગા ?

દેવ—નહી નહી અયે મેરે સરદાર કભી! નહી ખાઉંગા !

બયેત.

અગર મંએ રખ્ખું દીલમે ખાનેકી આસ;
તો હો જાયેગા મેરા બસ સત્યા નાસ.

તાજુલમુલ્ક—બસ બસ તુ મુજેહ ખાકે તેરા પેટ ભરલે કે તુજેહ કસમ હયે !

દેવ—અયે મેરે સરદાર મેરે હાલપર રહમ કર, તકસીર મઆફ કર, કે મંએ તુજસે અન્જાન થા !

તાજુલમુલ્ક—અયે દેવ અગર તુ મુજેહ કૌલ દે તો મંએ તેરી તકસીર મઆફ કરતા હું.

દેવ—કહો કહો વોહ ક્યા હયે, મંએ બજાનો દીલ બજા લાતા હું ?

તાજુલમુલ્ક—પહેલે તુ કૌલદે ફીર મંએ કહુંગા.

દેવ—કસમ હયે મુજેહ હઝરત સુલેમાનકી, કે તુજસે હરગીઝ દગા ન કરૂંગા !

તાજુલમુલ્ક—સુન અગર તુ મુજેહ બકાવલીકે બાગમે લે જાએગા તો મંએ તેરા ગુનાહ બક્ષુંગા, કે દીલમેરા વહાંકી સએરકો ચાહાતા હયે.

દેવ—અયે આદમ તુ યે ક્યા બકતા હયે, જહાંપર હઝારો પરીન્દોંકે પર જલતે હંયે વહાં તુ કીસતરાહ જાયેગા ?

તાજુલમુલ્ક—અયે દેવ તુ ખુબ યાદ રખ કે કૌલ દીયા હયે ઔર હઝરત સુલિમાનકી કસમ ખાયા હયે અપને વાદેકુ વફા કર ?

દેવ—અફસોસ ! અયે આદમઝાત તુને મુજેહ જીતેજી માર ડાલા ! કે હમારે બુઝરગોંકી નસીઅત હયે પહેલે કામ કે અન્જામ સોચે, ખયેર મંએ બકાવલીકે બાગમે લે જાતા હું, લેકીન જલ્દ વહાંસે વાપાસ ચલે આના.

તાજુલમુલ્ક—અયે ચચાજી સાહિબ આપકી બડી મેહેરબાની હોગી, મંએ યેક નઝર દેખકે ચલે આતા હું, વહાં રેહેકર કયા કરૂં ! મુજેહ અપને વતનકુ જાના ઝરૂર હયે !

દેવ—(અંગુઠી દેકે કહેના) લે અંગુસ્તરી તુજેહ દેતા હું, તેરે પાસ રખ જીસ વખ્ત તુજપર કોઈ મુશ્કીલ આન પડે ઉસી વખ્ત ઈસ્કુ ઝમીનપર ઘીસના, મંએ હઝારો દેવ સમેત હાઝરે ખીદમત હુંગા (જાના દેવકા તાજુલમુલ્કકુ લેકર.)

—o—

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

બાગે બકાવલી.

(દીખલાઈ દેના બકાવલીકા સેજપર સોતે હુવે, આના તાજુલમુલ્કકા, દેખકર હએરાન હોના.)

કાનડો—બહાર.

કલીઅન સંગ કરત રંગ રસીઆ—તર્જ.

તાજુલમુલ્ક—કલીઅન સબ હસ હસ કર ખીલીયાં,
લહેર લહેર આવે માગ ભરી દમાગ તર હોજાએ;
કોયલ પપઈયાં હીલ મીલીયાં—કલીઅન.

કાનડો—નીત સૌ મલી સની ગુણ—તર્જ.

તાજુલ—(ફુલકો દેખકે) પાયા પાયા મંએને ગુલકુ પાયારી;
સુખ આનંદ માંહે મન બસે રબ જીઅરા મોહકો
સમાયારી—પાયા
નાઝની અયેસાં કોન મહક ઉડાવે ગુલકુ દેખને
આયારી—પાયા.
બીન દેખસે યહાંસે જાઉં નાહી તડપ રહે મોરા જી
આરી—પાયા.

કાનડો—ઘર જાનેદે છાંડ મોરી બહીયાં—તર્જ.

તાજુલ—(બકાવલીકુ દેખકે.)
મંએને અજબ હાલ યે પાયા;
ચાંદકા તુકડા ઉતરા કંહાસે વહશી મુજકો બનાયા—
મંએને.
દેર હુવી હયે ઝરૂર જાના બદલુ અંગુશ્તરી ઈરકી;
અજબ ઈરમે નુર સમાયા વહશી મુજકો બનાયા—
મંએને.

(અંગુશ્તરી બાદલકે, ફુલ લેકે હસરતસે કહેતા હુવા જાના.)

રૂબાઈ.

તાજુલ—લાલાસાં દસ બાગસે હમ દાગે દીજરાં લેચલે,
ખાક સરપર દાગ દીલપર સીના બીરીયાં લેચલે,
બાગે આલમમે ન હોગા કોઈ હમસા કમનસીબ,
આયે અયેસે બાગમે ઔર ખાલી દામા લેચલે.

(જાના તાજુલકા આના સહેલીયાંકા.)

જીલા પીલુ—ગજલ.

સહેલીયાં—લબ ઇસ ગુલે લાલાકે ચર્કકે ચમની હયે;
દંદાંની! બદખ્શાનકે હીરાંકી કની હયે————ર
હયે દામે બલા ઝુલ્ફ યે ઓર ચોટી હયે નાગન;
તેગ અબરૂ હયે પલખેં ગોયા નેઝેકી અની હયે-લબ.
રપતાર બપા હશ્ર કરે કદ હયે કીયામત;
ચહેરા ગુલે અહમર હયે પે ગુન્ચા દહની હયે—લબ.
બેદાર હો અબ ખ્વાબસે અયે ગસ્મેરતે ગુલશન;
ગુલ લે ગયા બુલબુલ કોઇ અબ જાંપે બની હયે-લબ.
(બકાવલી ખ્વાબસે બેદાર હોના, ફુલ નઝર ન આનેસે ગભરાકે ગાના.)

કાનડો—તીલાના.

ઓ દે તાના———તર્જ.

બકાવલી—ગયા ગયા મેરા ફુલ કંહા હાયરે,
મંએ જાન લેણગી સબકી બેહયા;
ઢુંડો ઢુંડો જલદી સમા ધરતી ઓર પાતાલ;
ગયા કૌન લે મેરે વોહ ફુલકો દોડો દોડો સખીયાં સહેલીયાં ઇસી ઘડી—ગયા.
અંગુશ્તરી મેરી બદલ ગઇ હયે અજબ દેવ ઇનસાંવોહ;
મંએ ખુદ ઢુંડન જાણ શહેર શહેર દહેર દહેર ગલીઆં ગલીઆં;
જલદી જાઓ ઢુંડ લાઓ વોહ ઇનસાન યા ચઝદાન ઉસે કંહા પાણ—ગયા.
(બકાવલીકા ઓર સહેલીઆંકા ઝમીનમે ગર્ક હો જાના.)

——:o:——

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(ચારો શાહાઝાદોંસે મુલાકાત હોના તાજુલમુલ્કકી હીબાસે જોગીમે, ઓર ફુલ બકાવલીકા ઈમ્તેહાન કરકે ચારો લે ભાગના ફુલકુ તાજુલમુલ્કકે હાતસે.)

કાલીંગડા—લાવની.

ચલ બાત છોડદે કાના—તર્જ.

શાહાઝાદે—ફુલકુ કંહા ઢુંડને જાવે નાહક કયું રન્જ ઉઠાવે-ટેક
૧—શાહાઝાદા-મેરી જાનતો અબ ગભરાવે,
૨— " ઘરસે નીકલે પચ્તાવે;
૩— " ક્યા પથ્થર અબ હમ ખાવે,
૪— " યે છાપ કહો કયું છુપાવે;
સબ————નાહક કયું રન્જ ઉઠાવે.
૧—શાહાઝાદા—સબ છોડો તુમ અપની ખટપટ,
૨— " ઘરકા રસ્તા લો ઝટપટ;
૩— " મેરે પેટમે હુઈ હયે ચટપટ,
૪— " યે છાપ કહો કયું છુપાવે;
સબ————નાહક કયું રન્જ ઉઠાવે.

(આના તાજુલમુલ્કકા.)

ઠુમરી—ભયેરવી.

અયે ગમ હો તુ કમ—તર્જ.

તાજુલ—નીરંજન નીરાકાર વાંકી ગત અપરમ પાર;
નીરાધાર સુખ રૂપ મતલબ આપાર—નીરંજન.

(શાહાઝાદોંકા જોગીકુ દેખકે કહેના.)

પાહાડી ઝીંઝોટી—બન્જારા.

કુઈ સુબ્હે નીકલ ગયા તારા—તર્જ.

શાહઝાદે—દેખો જોગી હયે કોઈ આયા ઈસ્કે મુહપર નુર હયે છાયા—ટેક.

તાજુલ-યેતો ચારો હયે મેરેભાઈ ક્યા કરતે હયે દેખો બડાઈજી;
નહી ફુલ ઈનોને પાયા ——————— ——ઈસ્કે.

શાહાઝાદે—જોગી રાહ બતાઓ આસાં હ હુવે નેહાયત હયેરાંજી;
હમને ક્યા ક્યા રન્જ ઉઠાયા —————— ——ઈસ્કે.

તાજુલ—જો જાવે પરસ્તાન ઈનિસાં ચાહે ઉસ્કી દુંમ લંબે કાનજી;
વહી હાલ હયે તુમને બનાયા—— ———ઈસ્કે.

૧-શાહાજાદા—ભાઈ તેરે હયે લંબે કાન, તુ જા પંહોચેગા પરસ્તાનજી;
૨— " દુમકા કુચ્ય નશાન ન પાયા———ઈસ્કે.

દેસ—ખમાચ.

હમસે બરજોરી કીની—તર્જ.

તાજુલ—જાઓ જાઓ ગધો તુમને ફુલકુ પાયા;
રન્જ ઉઠાયા શર્મ ગવાંયા—————————ટેક.
અરબસ્તાની ઊંટ યે કાબલી ગધા;
યે તીબેટકા બકરા સુવા કહાંસે આયા—જાઓ.
ફુલ બકાવલીકા દેખો અયે ઉલ્લુ;
આંખે રોશન હો જાવે——————જાઓ.

(તાજુલમુલ્કકા ફુલ દીખાના ચારો બીરાદર ફુલ લે ભાગનેકી તદબીરમે ગાના.)

કાલીંગડા—કાહારવા.

ડોકો ડોકો દોનોકી કઆ આઈજી—તર્જ.

શાહાઝાદે—લુટો લુટો યે જોગીકો સબ મીલ ભાઈજી;
હમે દેખને દો ફુલ યે તુમારા સાંઈજી—ટેક.
તાજુલ—મીઆં સુબ્હેકો મુંહ ધો આના,
શાહાઝાદે—મત કરો હમસે જોગી બહાના;
કહો જોગી હમારી ક્યા તકસીર પાઈજી—હમે.
૧-શાહાઝાદા—ઉઠાઓ ભાઈ ગુંસા, જોગીકા કરદો ભુસાં,
તાજુલ—જાનેદો સુબ્હસે મંએ નહી રોટી ખાઈજી—હમે.
દુરસે કરમ ફરમાના નહી પાસ મેરે તુમ આના;
શાહાઝાદે—(ખફા હોકે) ક્યું જોગીજી તુમારી કમબખ્તી
આઈજી—હમે.

(ચારો બીરાદર તાજુલમુલ્કકુ ગીરાકર ફુલ છીન લે
ભાગ જાના ઔર તાજુલ અંગુસ્તરી ઘીસકર
દેવકુ યાદ કરના ઔર દેવકા નમુદ હોના.)

પરજ કાલીંગડા—હોરી.

પા લાગુ કર જોરી શ્યામ મુજસે—તર્જ.

તાજુલ—બાત સુન ધીઆન લગાદે, જંગલમેં મહેલ બનાદે—ટેક
મહેલ બનાદે અયેસા તુ મુજકુ જીસ્કા ન સાંની હો કોઈ;
ઉબહુ નકશા બાગે બકાવલીકા ઉસમે સારા દીખાદે—
જંગલમે.

ઝબાની.

દેવ—બહોત ખુબ આભી! મંએ જાતા હું અપને અઠારા
હઝાર દેવોંકો લે આતા હું.
(ગએબ હોના દેવકા જાના તાજુલમુલ્કકા.)

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

રાસ્તા.

(દીલબરકા મરદાને લીબાસમે તાજુલમુલ્કકી જુદાઈમે ભટકના.)

ભયેરવી—ગજલ.

ફુલ ફુલે શયેદાને પુછા ગુલસે યું—તર્જ.

દીલબર—કીસ મજેહહે રંગસે બન બનકે આતી હયે બહાર;
હુસ્નકો અદાઝસે અપને દીખાતી હયે બહાર—ટેક.
ચાંદની હમે સબ્બેર હયે ઓર બાદએ ગુલરંગ હયે;
ગર નહી સાકી તો કીસ કાફરકો ભાતી હયે બહાર—કીસ.
માહાતાબકિ મજેહમે આહ વો માહરૂ કંહા;
હએક ઉસ્કે હીજરમે કયા મુફત જાતી હયે બહાર—કીસ.
વાહ વાહ તાસીન કયા યે મીસરએ મોઝુ હુવા;
ચાંદનીકે રંગમે કયા દીલ લુભાતી હયે બહાર—કીસ.

(બકાવલી મરદાને લીબાસમે તાજુલમુલ્કકી તલાશમે
આના ઓર ગુફતગુ કરના દીલબરસે.)

સારંગ.

બકાવલી—જરા હાલ મોહે કહીએજી જરા હાલ મોહે કહીએજી;
શહેર હયે કીસકા નામ કયા હયેજી—જરા.

દીલબર—નામ શહેરકા શરકીસ્તાન હયે આપ કઓન હો
આયે નઓ જવાન—જરા.

પરજ કાલીંગડા—હોરી.

ખુદાદોસ્ત સુલતાંકી પીઆરી—તર્જ.

બકાવલી—મંએ ગવૈયા હું અયે ભ્રાતે આલી નહી સરપે
મેરે કોઈ વાલી—ટેક.
નોકરીકુ આયા હું ભટકતા લે ચલીએ મુજકુ શાહકે પાસ
મેહેરબાની હોગી હમપે તુમારી, દીલવાં જગા કોઈ
આલી—નહી.

કાલીંગડા—ચલ સંગ હમારે તુ મજનુ—તર્જ.

દીલબર—ચલ સાત મેરે તુ અયે નઓ જવાન;
લે જાઉં તુજકુ શાહકેપાસ શાહ હોવેગા તુજપર મે-
હેરબાન—ચલ.
(જાના દોનોકા.)

———:o:———

બાબ દુસરા—પરદા ચોથા.

જઈનુલમુલ્કકા મહેલ.

(જઈનુલમુલ્ક અપને ફરઝંદોકી જુદાઈમે આહવઝારી કરના ઔર દીલબર, બકાવલીકી દરબારમે હાઝર રહેના.)

ઝીન્ઝોટી—ગજલ.

હારે ફનાસે દીલકો ઉડાયેગા યા નહી—તર્જ.

જઈનુલ—હમ અપના દર્દો ગમ કીસે જાકે સુનાઈએ;
બેટોંકે હીજ્રમે સદા આસું બહાઈએ———ટેક.
આસાં નહી વોહ ફુલકા મીલના મંએ કયા કરૂં;
દુશ્વાર જીના મરનેપે અબ દીલ લગાઈએ—હમ.

બેટાકા બસ જુદાઈસે તંગ આ ગયા હું મંએ;
યારબ તુ અપને ફઝલસે લાકર મીલાઈએ—હમ.
(બકાવલી જઈનુલમુલ્કકુ તસલ્લી દેના.)

કાફી—ગત.

બકાવલી—નાહી કરો તુમ અયે શાહા ગમ,
વોહ ખુદાકા ચન્દ રોજમે હોવેગા અબ કરમ;
માનો મેરા કહા અયે શાહા અયે શાહા—નહી.

સોહેની—છેલ છબી રંગ રંગીલી—તર્જ.

જઈનુલ—આવાઝ કીસકી આઈ કહો જલ્દ મુજકુ હાલ યે;
પરી હયે યા જીન હયે ઈનસાન નેક ફાલ યે—ટેક.
દીલબર—ગા રહા હયે આપકી ખીદમતમે યેક મરતબા;
હયે ગવૈયા તીસપે હયેગા યે નજુમી બરમલા—યે.
જઈનુલ—કયા હયે વે ગવૈયાભી! નજુમીભી! જહાનકા:
દરયાફત કરો હાલ, મેરે રાહતે દીલ જાનકા—યે.

કાલીંગડા—ગજલ.

દુરસે આયેથે સાકી સુનકે મએખાનેકો હમ—તર્જ.

બકાવલી—ગએબસે આયેં હંયે ઈસદમ તેરે સમજાનેકો હમ;
હયે બશારત દેતે તુજકો દીલકે બહેલાનેકો હમ—ટેક.
રાત દીન દરગાહે હકમે કરકે હમ ઈજઝો નેઆઝ;
ચાહતે હયેં આંખોમે તેરે નુર આ જાનેકો હમ—
ગએબસે.
લેકે આયા હયે પરસ્તાંસે કોઈ ઉસ ફુલકુ;
અયેસાહી સુનતે હંએ કાસદસે ખબર લાનેકો હમ-
ગએબસે.

શાદ હો ખુલતા હયે તુજપર બાબે રહેમતકા અબ્ભી;
પાએ ફીરમતસે તેરે વોહ ફુલ માલજાનેકુ હમ—
ગએબસે.
હએ બનાયા જીસને સબકો ઉસ્કી કુદરતસે શાહા;
દુર કબ જાનેગે રોશન આંખે હો જાનેકો હમ—
ગએબસે.
(કાસદકા આના આમદે શાહાઝાદોંકી ખબર દેના.)

ઝબાની.

કાસદ—અયે શહેનશાહા ખુશ હો આપકે ચારો ફુરઝંદ અ-
ર્જુમંદકે આનેકી ખબર લાયા હું, ઔર ફુલ મતાલબ
હુસુલ લાએ હુવે કોઈ દમમે કદમબોસી હાસીલ કરેગે.
જઈનુલ—ખુશ નસીબ ! ખુશ નસીબ ! અયે અમારો
વઝીર જલ્દ મેરે ચારોં નુરે નઝર વોહ લખ્તે જીગરકો
ફરીતકબાલ જાકે લે આવ ?
(વઝીરોંકા જાકે લે આના.)

જીલા—ઝીંઝોટી.

જીઓ જીઓ મલેકા તાજદાર હો—તર્જ.
શાહાઝાદે—જીઓ જીઓ હમારે સરતાજહો;
હમ ફુલકો લાયે આજ————ટેક.
લગાઓ અપને આંખોસે યે ગુલ;
દેખો દુનીઆ માહારાજ હો—જીઓ.
(ફુલ આંખોસે લગાના, આંખે રોશન હોના.)
જઈનુલ—હુઈ રોશની આંખોમે મેરે;
બેટે તુમારા મહોતાજહો—જીઓ.
(આના કુતવાલકા સુનાના પયામ શહેર નયા આબાદ હોનેકા.)

ગઝલ.

કુતવાલ—અયે શહેનશાહ આપકે શહેરકે બાહેર યેક જંગલમે નયા શહેર આબાદ હુવા હયે, ઉસ્મે યેક મહેલ આલીશાન અયેસા બના હયે, કે જીસ્કે દીવારેં ચાંદીકે ઔર કંગુરે સોનેકે બને હંયે ઉસ્કે માલેકને આપકો બસદ શાનો શૌકત દાવદ દીયા હયે, આપ કબુલ કરના કુચ બન્દા પરવરીસે દુર નહી.

જઈનુલ—(હયેરાન હો) અયેસે દસ્તો બીયાબાનમે કોન હયે ! જો વોહ ઉમદા મહેલ ઔર શહેર તૈયાર કીયા હયે ! ખએર ચલો હમભી જાકે અપને આંખોસે દેખેં.

(જઈનુલમુલ્કકી સાત જાના સબકા, બકાવલી ખુદાકી યાદમે મશગુલ હોના.)

મુલતાની—પદ.

કાહેકો મોડત મુખ્કો રાજ—તર્જ.

બકાવલી—મહેર તુ કર યઝદાં મોહેપર મહેર તુ કર યઝદાં—ટેક.
ઉજડુ બાગકા મેરેહીનકશા ઉસ્ને કીયા હયે બંયા—મોહે.
જાણેં મંએ અબ વોહ બાગકે અંદર દેખું હયે કોન જવાં—મોહે.
આતા યકીં હયે વોહી હોગા ફુલકા ચોર ઈનસાં—મોહે.
(જાના બકાવલીકા સાત જઈનુલમુલ્કકી.)

—:o:—

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

તાજુલમુલ્કકા મહેલ.

(આના મહેલમે જઈનુલમુલ્ક મઔ ફરઝંદ અમીરો વઝીર ઔર શરાબ નોશીમે મશગુલ હોના સબકા.)

ભયેરવી—ગજલ.

ખુલ ખુલે શયેદાને પુછા ગુલસે યું રોઝ—તર્જ.

તાજુલ—હયે મેરી મસ્તીકુ ઈશ્કે સાકીયે કોસર શરાબ;
રાત દીન પીતા હું મંએ એ શીશા ઓ સાગર શ-
રાબ—ટેક.
હયે તસવ્વર કીસકી ચશ્મે મસ્તકા જો ઈન દીનો;
જાયે અશ્ક આંખોસે જારી હોતી હયે અકસર શ-
રાબ—હયે.
હયે દીલે મજરૂહકી ઈસ ચશ્મે મંએ શું પર શફા;
કામ મરહમકા કરે કયું કર ન ઝખ્મો પર શરાબ—હયે.
હંયે જો આલી હીમ્મત ઉનકો મએ કશીસે ઈશ્ક હયે;
આદમીકી અર્શ પરવાઝીકો હયે શાહપર શરાબ—હયે.

પરજ કાલીંગડા—ઠુમરી.

તોહે દાલુ અઝાબમે શામો સહર—તર્જ.

જઈનુલ—મુજે નામ સાહેબ અપના બતાવો;
દીલકો મેરે તુમ શાદ મનાવો———ટેક.
દેખેસે તુમકો ખુશ મંએ હુવા હું;
ઔર હાલ તુમ અપના મુજકુ સુનાઓ—મુજે.

મજકુર—તર્જ.

તાજુલ—મંએ પીસર હું આપકા અયે આલી જનાબ;
ગર હુકમ હોતો કુચ્છ બોલું શીતાબ——ટેક.
કીસ્મતકા મારા હું મંએભી;
ચર્મ કીયા મેરા ખાના ખરાબ———મંએ.
(તાજુલકા બાદશાહકી કદમ બોસ હોકે કહેના.)

ઝબાની.

તાજુલ—અયે બુઝર્ગ વાલેદ મંએ આપસે યે અર્ઝ કરતા હું કે આંખે આપકે કયું કર રોશન હુઈ !
જઈનુલ—અયે મેરે પીઆરે, આંખોકે તારે, યે તેરે ચારો ભાઈ ગુલેબકાવલી લા મેરે આંખોકો લગા રોશન કીયે હંયે તુભી અપને બીરાદરોંકે બગલગીર હો ?
તાજુલ—અયે નેકનામ વાલેદ પીદરકા હુકમ સરસે બજાલાને તૈયાર હું, મગર ઈનિસે તાહકીક કરો ગુલેબકાવલીકુ યેહી ચારો ભાઈ લાયે હંયે !
(આપસમે કહેના ચારોકા.)

૧–શાહાઝાદા—ભલા યે અયેસા કયા કહેતા હયે !
૨– " —અયે નેકનામ યે ગુલ લાનેકે લીએ હમને બહોત ઝહેમત ઉઠાયે હંયે, કયા કહે કે યેક શખ્સને હમકો પહાડપર કે ઉઠાકે ઝમીનપર ફેંક દીયાથા !
૩– " —અયે મહેરબાન બાબા ઈસ ગુલકો હાતમે લાનેકે લીયે બહોત રંજ ઉઠાયે ઔર તીન મહીને તક રાખસકે પેટમે પડે રહેથે, સચ હયે યા જુઠ !
૪– " —સરફરાજ કરનેવાલે પીદર યે આપકા બેટા જીસ્કુ હમ પએછાનતેભી નહી વોહ હમારેપર કુચ ન કુચ તહોમ્મત રખ્ખા ચાહાતા હયે !

તાજુલ—ક્યા કીયામત ! અફસોસ ! સદ અફસોસ ! ભલા તુમારી પીઠ ખોલકે તો બતલાવ ! (ચારો શરમીંદે હોના) ક્યું ચુપ હો ગયે ! અયે શાહા નઝર કીજીએ ઈનકી ગરદનો પર કે યેહી બદબખ્તોને જંગલમેં યેક જોગીસે વોહ ફુલ લે ભાગ ગયેથે, વોહ જોગી ખુદ મેં એ થા ક્યું એ બાત સચ્ય હયે યા જુઠ ?

ચારોં શાહાઝાદે—જુઠ જુઠ યે સબ બાતે સરાસર જુઠ હયે, હમ ક્યા જાને તુ ક્યા કેહેતા હવે !

તાજુલ—જુઠ હયે ! અફસોસ ! અગર ઈસ વખ્ત મેરી પી આરી દીલબર હોતી તો તમામ અહેવાલ જાહેર હો જાતા !

દીલબર—(મરદાના લીબાસ ઉતારકે) અયે શાહાંશાહે આ-દીલ યે તમામ અહવાલ સચ્ય હયે યેહ ચારોં ભાઈ મેરે કયેદખાનેમેં પડેથે ઔર દેખીયે ઈનકી પુશ્તપર મેરે નામકા છાપ હયે ! (ચારોં પશેમાન હો જાના.)

જઈનુલ—થુ હયે તુમારે બદઝાતીઓંપર ? ઔર લીઆનત હયે તુમારી દરોગ ગોઈપર ! કે મેરે નેકનામ સઆદતમન બેટેપર ક્યા ક્યા ઝુલ્મ ગુજારે દુર હો મેરે રૂબરૂસે ? કે યે રૂહ સીયાહ ન દીખલાવ, અયે ચોબદાર ઈન દગા-બાઝોંકો પા બ ઝન્જીર કરકે લે જાઓ ?

(ચોબદાર ચારોંકુ લેજાના ઔર બકાવલી તાજુલમુલ્કકુ શહેરસે ઉડાલે જાના.)

બકાવલી—નીકલ અયે દારૂએ અઝમત તેરે બે કામીકે ક-તરોંકો ઈસ મહફીલમેં છીડકદે તાકે સબ બેહોશ હો જાએ ! (બેહોશ હોના સબકા લેજાના બકાવલી તા-જુલમુલ્કકુ.)

———o:———

બાબ તીસરા—પરદા દુસરા.

બકાવલીકા મહેલ.

(તાજુલમુલ્ક ઔર બકાવલીકા ગાના ઇતનેમે
બકાવલીકી માદર આકે નસીઅત કરના.)

ભયેરવી—ગજલ.

મરતા હું તેરે હીજ્રમે અયે યાર ખબર લે—તર્જ.
બકાવલી—લાગી હયે લગન તુજસે છોડા કૌન સકેગા;
તાજુલ—ફેર અપને વતન મુજકો લેજા કૌન સકેગા—ટેક.
બકાવલી—તારે મીજાકો તેરે બચા કૌન સકેગા;
તાજુલ—બરતા તેરે ઝુલ્ફોંકા છોડા કૌન સકેગા—લાગી.
બકાવલી—મારા હયે યે ઝાલીમને કએ મરતબા મુજકો;
તાજુલ—દુનિઆમે મેરી દાદ દીલા કૌન સકેગા—લાગી.
બકાવલી—હયે નક્શ કટારીકા મેરે જામેકે ઉપર;
તાજુલ—દામનકો તેરે હાત લગા કૌન સકેગા——લાગી.
બકાવલી—મત માર મુજેહ યાર કીસીકા તુ કહા માન;
તાજુલ—ફેર જગમે તેરા નાઝ ઉઠા કૌન સકેગા—લાગી.

પીલુ—ગજલ.

તાજુલ—મંએ વોહ નહી હું કે તુજ બુતસે દીલ મેરા ફીરજાએ;
ફીરૂં મંએ તુજસેતો મુજસે મેરા ખુદા ફીર જાએ-ટેક.
ઝમીં ઝમા ફીરે પર વોહ ન દીલરૂબા ફીર જાએ;
બુતોંસે હમ ન ફીરેં હમસે ગર ખુદા ફીર જાએ—મંએ.
(આના માદરે બકાવલીકા ગઝબનાક હોકે.)

કાફી—ઠુમરી.

બજન લાગી બંસરી શામકી—તર્જ.

જમીલાખાતુન—તુને લાજ ગવાઈ મેરે નામકી;
આદમસે મોહોબ્બત કરકે તુને બટા લગાયા હમકો,
લાનત તુજ પર પડે અયે લડકી સઝા દું મંએ તેરે
કામકી—તુને.

પીલુ—તીલાના.

ઓ દાના ધીમ——તર્જ.

બકાવલી—પીઆરી મા સબ્રકર તુ ગુસ્સા નહો મુજ ગરીબપર,
વરના મોરી ક્યા ખતા હુવી કહેદે મુજકુ ઝુદતર;
ખલ્કે ખુદામે ઈનસાં સબસે બહેતર હયે,
ઉસ્કા કોઈ સાની નહી માદર કહેતી હું માનલે-પીઆરી
(માદર ખફા હો બકાવલીકુ મારને જાના
તાજુલમુલ્કકા છોડાના.)

ઝબાની.

તાજુલ—ચુપ ચુપ અપના મુંહ બંધ કર અયે સંગદીલ તુ જાનતી નહી કે ઈસ ગુલકો બચાનેવાલા કોનસા બુલબુલ ખડા હયે ?

જમીલાખાતુન—ખમુશ અયે મગરૂર આદમઝાદ, તુ કીસકી હીમ્મતપર ઈતની ગરૂરી કરતા હયે ? અભી તુજેહ કએસી સઝા દેતી હું, (દેવકો બુલાના) અયે દેવ ઈસ બદકાર આદમઝાદકો દરીઆએ તીલસ્મમે ફેંક દે ? (પરીયોંકો બુલાકે કહેના) અયે પરીયો ઈસ નાબકાર

લડકીકો પા બ ઝન્જીર કરકે કએદખાનેમે લેજાઓ,
કયું કે ઈસ બદઝાતકો દેખકે ઔર લડકીયા અપને મા
બાપકે રૂબરૂ અયેસી બે અદબી ન કરે ?
(દેવ તાજુલમુલ્કકુ પકડકે લેજાના ઔર પરીયાં બકાવલીકુ.)

—:o:—

બાબ તીસરા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

(તાજુલમુલ્ક સીયાહ લીબાસમે ભટકના યેક દેવનીકા
તાજુલમુલ્કકુ અપના મર્દ સમજકે પકડના.)

ઝીંઝોટી—ગજલ.

ગમે દુરી સે જી જલતા હયે——તર્જ.

તાજુલ—હુવા હયે ગમ મુઝેહ હાસીલ કે તન કાલા બદન કાલા;
કહું જા કીસકુ યે અયે દીલ કે તન કાલા બદન
કાલા—ટેક.

દોહરા.

અયે સીતમગર મરતે મરતે લબપે હોગા તેરા નામ,
સર્દ આહેં ભરતે ભરતે હોવેગા બસ મેરા કામ,
સીવા ઈસ્કે હો કયા હાસીલ—કે તન કાલા બદન કાલા.
કીસ તરાહ તસવીરકો તેરે મીટાઉં જાને મન,
કીસ તરાહ તકરીરકો તેરે ભુલાઉં જાને મન,
નહી યે કહેનેકે કાબીલ—કે તન કાલા બદન કાલા.
(દાખીલ હોના દેવનીકા.)

ઝબાની.

દેવની—અરે વાહવાહ રે મીઆ ! મંએ તુજેહ આજ કએ દીનસે યહાં તલાશ કરતી હું ઔર તુ અકેલા મજાહ કરતા હયે ! ઘરમે બચ્ચે ભુકે મરતે હંયે તુજેહ કુચ શર્મ આતી હયે યા નહી ! ચલ મેરે સાત જંગલમે ઔર લે હાતમે યે કુલહાડી, લકડીયાં તોડકે બેચકર લા, અપના ગુજરાન ચલાઓ ?

(તાજુલમુલ્ક હએરાન હો કેહેના.)

તાજુલમુલ્ક—હાએ હાએ ! યે કાલી બલા કૌન હયે ઔર કંહાસે આઈ !

દેવની—કયું મીઆં ભુલ ગયે ! તુમ મેરે મીઆં હો મંએ તુમારી ખાસ બીબી હું !

તાજુલમુલ્ક—તોબાહ તોબાહ ! તુ મેરી બીબી ખાસ હયે ! કોનસે દીનકી, શાદીકી યા નેકાહકી ! ચલ ચલ દુર હો મંએ તુજેહ પએછાનતાહી નહી હું !

દેવની—કયા તુ મુજેહ જાનતાહી નહી ! જબતો લે તેરે છોટે છોટે બચ્ચોંકુ બુલાતી હું, જીસ્કુ દેખકે તેરી તસલ્લી હો જાએગી. (તાલી મારના ઔર બચ્ચોંકા આના) આવ આવ મેરે પીઆરે બચ્ચો યે તુમારે બાપસે મીલો ?

બચ્ચે—બાબાજાન બાબાજાન ! કુચ ખાનેકુ દો કે બહોત ભુક લગી હયે !

તાજુલ—અરે યે બલા કહાંસે આઈ ! તોબાહ તોબાહ ! ચલો દુર હો, તુમકુ ઔર તુમારે બાબા જાનકુ કયા કહું ! તુમારા ખાના ખરાબ હો જાએ કીસ્કુ બાબા જાન બનાતે હો ?

(મારને જાના બચ્ચોંકુ રોકના દેવનીકા.)

દેવની—કયું મેરે ચાંદ જેસે બચ્ચોંપર ગુસ્સા કરતા હયે તુ-
જકુ મહોબ્બત નહી આતી ?

બચ્ચે—બાબા જાન, સુનો આજ અમાજાનને હમકો યેક
ગાના સીકાયા હયે અગર હુકમ હોતો ગાવેં, હમારેહી
તારીફમેં હયે ?

તાજુલ—હાં હાં ગાઓતો સુનુ, કયા ઉજાલા કરતે હો દેખું ?

બચ્ચે—જબતો તુમારે કાનકે પરદે ખડે કરો ?

બોપાલી—ગજલ.

મતરબા ખુશ નવા બગો તાઝા બ તાઝા—તર્જ.
રૂએ સીયાહ સીયાહ રૂહ, ચાંદસા હયે હમારા મુહ;
બચ્ચે હંયે તેરે છોટે હમ બાપ હમારા હયેગા તુ—ટેક.
ભુકસે આએ તંગ હમ ખાના ખીલાઓ જલ્દ તુમ;
હાલ હમારે પર રહમ કર તુ જરા અયે નેક ખુ—રૂએ.
હોકે ખફા હમારેસે છુપતા હી ફીરતા સુબસુ;
આજ હુવે હયે કીતને દીન કરતેં હયે તેરી જુસ્તજુ—રૂએ.
સાત હમારે ઘરકુ ચલ છોડદે અબ યે ગુફતગુ;
દુર હો રન્જો ગમ સભી બરાએ દીલકી આરઝુ—રૂએ.
ચલી નસીન ફરહકી ગુન્ચએ દીલ શગુફતા હો;
ગમજા વો નાઝ દમ બદમ કરતે ફીરેંગે કુબકુ—રૂએ.

ઝબાની.

તાજુલ—બસ ગા ચુકે, વાહ વાહ ખુબ ગાના ગાયે અબ
તુમ સીધારો, મંએ તુમારે વાસ્તે બહોતસે નેઆમતે
લાતા હું, નીકલો યહાંસે, તુમારા સત્યાનાસ હો જાએ,
યેક કહેતા હયે બાબા તો દુસરી કહેતી હયે મેરા મી-

આં, ભલા ફીરકુ સમજાઊં ! અફસોસ સદ અફસોસ !
મગર યેક બાર ઈસ હૌજમે ગુતા મારનેસે યે હાલત
હુઈ, ઔર દુબારા કીસ્મતકુ આઝમાંઉ, અબ ઈસ
હૌજમે ગુતા લગાઊં, યા ખુદા મેરી મદદકો પહોચ !
(તાજુલમુલ્કકા હોજમે ગોતા લગાકે સુરતે અસલી હોજાના)

ભયેરવી—ધ્રુરપત.

ગાવોજી વાંકે ગુનકો——તર્જ.

તાજુલ—ગાઊં મંએ તેહારો ગુનકો નીરંજન દયા કર;
તેરો નામ હરઆન સરસતીમે સારે થામ થામ-ટેક.
નીરંજન નીરાધાર તુહી હયે નીરાકાર;
જગતપાલ તોરો નામ સરસતીમે સાર—નીરંજન.
(જાના તાજુલમુલ્કકા.)

——:o:——

બાબ તીસરા—પરદા ચૌથા.

કયેદખાના.

(બકાવલીકા તાજુલમુલ્કકી જુદાઈમે ગાના.)

ભયેરવી—ગજલ.

નામ જાનેકા ન લો યાર મંએ મરજાઊંગી—તર્જ.

બકાવલી—કરકે તન્હા મુજેહ અયે દોસ્તો ગુલફામ ગયા,
ગમ અલમ સોંપ ગયા તાકતો આરામ ગયા;
જાને મન જાને મન જાને મન—કરકે.
વાદા જો કરકે ગયા સબકો ન આયા હરગીઝ,
ઈન્તેઝારીમે તેરે સુબ્હ ગયા શામ ગયા;
જાને મન જાને મન જાને મન—કરકે.

કબ ખુશ આતી હયે મુઝેહ બાગો બહારે ગુલશન,
ગુલ ઉસે આર હુી જીસકા ગુલનદામ ગયા;
જાને મન જાને મન જાને મન—કરકે.

(માદરકા આના ઔર બકાવલીકુ સમજાના.)

ખમાચ—દાદરા.

રોવત કાયે દઈ આરે——તર્જ.

જમીલાખાતુન—અરે ઓ રોવત કાહે નાહી આરે નહી તેહારેરે,
અશ્કભરે જાતે હો અરે ઓ રોવત કાહે નાહીઆરે;
મના મનાવત મંએ ઠગ ગઈ હું અરે ઓ માન
કાહે રોવત નઈઆરે—અરે.

પીલુ—ઠુમરી.

કાહે રૂસે બલમા મોરે—તર્જ.

બકાવલી—નાહી મૈયા બોલો અયેસા થામલો ઝબાન;
નહી અયેસી મંએ નાદાન————નાહી.
જા પર મેરી જાન મૈયા હયે કુરબાન;
રહેતા હયે આઠો પહેર હરદમ ઉસીકા ધીઆન—નાહી.

કાલીંગડા—સબ્બુરરે સબ્બુરી તુ પકડ ગુલનાર—તર્જ.

જમીલાખાતુન—નહી માનતી જો તુ મેરા કહા;
સઝાવાર હયે તુજકો અયેસી સઝા—ટેક.
કરૂંગી મંએ તુજપર યે ઝુલ્મો સીતમ;
કે આફાત દાલુંગી તુજપર બહમ—નહી.
તેરે જીનેસે હયેગા મરના ભલા;
કે રૂસવા જહાંમે મુઝેહ તુ કીયા—નહી.

કાલીંગડા—ગજલ.

જીસે ઇશ્કકા તીર કારી લગે—તર્જ.

બકાવલી—યે ક્યા ઇશ્ક આફત ઉઠાને લગા;
મેરે દીલસે મુજકો છુડાને લગા——ટેક.
મીલા મેરે દીલબરસે મુજકુ ખુદા;
વગરના મેરા દીલ ઠીકાને લગા—યે ક્યા.
ફુલકને તો ઇતના હસાયા ન થા;
કે જીસકે એવજ યું રૂલાને લગા—યે ક્યા.
(બકાવલીકુ કયેદખાનેમે છોડ કર માદરકા જાના.)

——:o:——

આળ તીસરા—પરદા પાંચવા.

જંગલ.

(તાજુલમુલ્ક જંગલમે દર્દ આમેઝ આવાઝ
સુનકે હયરાન હોના.)

જીલા—લાલ આજરી બહી ક્યું રી અખીયા—તર્જ.

તાજુલ—તેરી કુદરત અજબ હયે ખુદાયા,
ભેદ કોઈ નહી ઉસકા પાયા——ટેક.
અર્શપે મેહેરો માહ ઔર સીતારે,
સુબ્હ શામ ચમકતે હયે સારે;
તેરા નુર હયે સબમે સમાયા—અજબ.
(દુરસે કીસીકા અવાઝ આના.)

ઝબાની.

રૂઅફ્ઝા—હયે હયે મંએ મરતી હું કોઈ આઓ મુજેહ
બચાવ !

(દેવકા આના ઇઅફ્આકો સમજાના અપને વીસાલકે લીએ.)

દેવ—ચુપ ચુપ અયે મુરદાર ઔરત ખામુશ હો નહીતો તેરી ઝબાન કાટ દાલુંગા, જબતક મેરા કહા ન માનેગી યેહી કએદે મુસીબતમે રહેગી ?

તાજુલમુલ્ક—યા પરવરદીગાર યેહ દશ્તે પુરખારમે યે આવાઝ દમ સાઝ કીસકી આતી હયે ! શાયેદ કોઈ દેવ કીસી આદમઝાદપર ઝુલ્મ કરતા હોગા ! (તલવાર ખીંચકર કહેના.) અફ્સોસ ! અગર વોહ બદકાર સીતમ શઆર મેરે રૂબરૂ હોતા તો ફોરન યેકવાર તલવારકા અયેસા મારતા કે સર ઉસ નાપાકકા તનસે જુદા હો જાતા. (દેવકુ દેખકે કહેના) યેહી બદકાર હયે યેહી સીતમગાર હયે મુઝી હુશીઆર હોજા ? (પીર મર્દકા નમુદ હો કહેના.)

પીરમર્દ—સબર કર સબર કર અયે આદમ જયેસાકે તુ સમજતા હયે વએસા મકાને જાદુ નહી હયે, મગર યેક ખુશનુમાં જાયે ખુશ્ક હો ગઈ હયે. (તાજુલમુલ્કકા દોજાનુ હોકે અર્ઝ કરના.)

તાજુલ—તકસીર મઆફ હો કે યે બન્દા આપસે અન્જાન થા મગર યે રાહબર ઈસ નાઝની માહજબીંકો બચાનેકી તદબીર બતાઈએ.

પીરમર્દ—લે ખુદાકા નામ કે જીસકી બરકતસે યે તીલસ્મ નાબુદ હોગા તમામ, ઔર વોહ પરીઝાદભી જાહેર હોગી.

(ગએબ હોના પીરમર્દકા.)

તાજુલ—યા ખુદા યા હઝરત સુલયમાં, અલ મદદ ! (પહાડ નાબુદ હોકે પરી નઝર આતી હયે.)

ઝીલા—હાર ફુલાં દેરે માલી હાર ફુલાંદે—તર્જ.

રૂઅફ્ઝા—અહેસાન હુવા હયે તેરા મુજપે અયે ઈનસાં,
મંએ ચેરી તો રહુંગી બજા લાઊંગી ફરમા;
તાજુલ—કીસ તરહ યે રન્જ પંહોચા તુજકો કોહેદે હાલ;
દેખકર હાલત તેરી હું મંએ પરેશાં હાલ.
રૂઅફ્ઝા—મંએ બયાં કરતી હું તુ સુન લગાકે કાન,
નામ મેરા રૂઅફ્ઝા હયે મુકામ પરસ્તાંન,
યેક દીન અપને બાગમે કરતી રહીથી સએર,
ઉઠા લે આયા યાં મુજેહ દેવ ન લાગી દેર;
દામન કુ નાપાક કરને ચાહાતાથા મુરદાર,
મંએ નહી માની હઝારોં ઝુલ્મકી મકકાર;
મા બાપકી જુદાઈમે મંએ રોતી હું યહાં,
બહેના બકાવલી મેરી અબ હોવેગી કંહા.
તાજુલ—અયે પરી તુ દે બતા હયે પીઆરા કીસકા નામ,
સુનતેહી જીસ નામકે દીલકો હુવા આરામ;
રૂઅફ્ઝા—આશક યેક ઈનસાનપર હુવી હયે વોહ પરી,
સહેતી હયે રન્જો અલમ ઉસકે હર ઘડી;
કયેદ હયે વોહ હમશીરાહ માદરકે ઝુલ્મસે,
રાત દીન રોતી હયે હરદમ યાદ કર ઉસે;
તાજુલ—મંએ વોહ ઈનસાન હું ઉસ ગુલકા દીવાના,
હયે વોહ મેરી શમએ રોશન મંએ હું પરવાના;
રૂઅફ્ઝા—આઓતો અબ સાત મેરે મંએ લે જાતી હું,
બહેના બકાવલીસે ફીર તુમકો મીલાતી હું.
(રૂઅફ્ઝા તાજુલમુલ્કકુ સાત લે જાના.)

———:0:———

બાબ તીસરા—પરદા છઠઠા.

બકાવલીકા મહેલ.

(રૂઅફ્ઝાકા તાજુલકુ લેકે આના, યેક ગોશેમે
પોશીદા કરકે ગાના.)

ઝીંઝોટી—ઠુમરી.

નકો જાઉ તુ માગારી સખી જરા ઠામ ઠામ ઠામ—તર્જ.

રૂઅફ્ઝા—અબી આવેગી બકાવલી પીઆરે ઠામ ઠામ ઠામ;
જરા ઠામ ઠામ ઠામ જરા ઠામ ઠામ ઠામ—ટેક.
મંએ ભેજી હું પરીયાં અભી ઉસ્કે લાનેકુ;
કોઈ દમમે હોગા તેરા કામ કામ કામ—અભી.
તુ છુપકે દેખા કીજે ઉસ્કા તમાશા;
વીર્દ કરતી હયે હરદમ તેરા નામ નામ નામ—અભી.

(આના બકાવલીકા જુદાઈમે યારકે ગાના.)

ભયેરવી—ગજલ.

ફુલ ફુલે શયેદાને પુછા ગુલસે યુ રોકે બહાર—તર્જ.

બકાવલી—હાલે ફુરકત કયા લીખું તુમ આપ આ કર દેખલો;
વર નહી મુજકો મેરે પીઆરે બુલાકર દેખલો—ટેક.
બે કરારી દીલકી મેરી દેખના મન્જુર હયે;
તો મીઆ સીમ આબ થોડાસા મંગાકર દેખલો—હાલે.
આપ ખુલ જાવેગી મેરી ઈન્તેઝારી આપ પર;
હાતમે અપને ગુલે નરગીસ ઉઠાકર દેખલો—હાલે.

(તાજુલમુલ્ક દીવાનાવાર લીપટજાના ગલેસે બકાવલીકે.)

કાલીંગડા—તોરી બતીયાં જુઠી———તર્જ.

તાજુલ—મેરે ગલેસે લીપટજા અયે મનમોહન,
રંજ કયું ઉઠાએરી જીઆકુ કયું જલાએરી;

મનકુ ક્યું સુકાયે સોહન———મેરે.
ઈતની અરજ સુનલે મોરી જો કહું બાત મંએ તોહે;
પાયા મંએને તેરા વિસાલ મજેહ અબ ઉડાવે ચલ
પીઆરી—મેરે.

(માદરે બકાવલીકા આના ઔર તાજુલમુલ્કકે હાતમે હાત બકાવલીકા મીલાના, સબોને મુબારકબાદ ગાના.)

અબીયાત.

જમીલાખાતુન—માફ્ કીજો અયે લડકી મેરી,
નહી જીસ્મે તકસીરથી કુચ તેરી;
મીલાઓ મુબારક દો હાતોમે હાત,
રહો તા કીયામત બહમ સાત સાત.

ઝીન્ઝોટી—ગજલ.

દારે ફનાસે દીલકો ઉઠાએગા યા નહી—તર્જ.

સબ—રૌશન હમારે બખ્તકા અખ્તર ચમકતા હયે;
યા ખુરરમીકા મેહેરે મુનવ્વર ચમકતા હયે—ટેક.
કરતે હંયે નઓશ દોનો બહમ શરબતે વીસાલ;
હયે યે શબે વીસાલ મુકદ્દર ચમકતા હયે—રૌશન.
તારે ફલકપે દેખીયે ચમકે હયે જીસ તરાહ;
સર તા બ પા હરયેકકા ઝેવર ચમકતા હયે—રૌશન.
યારબ બરાયે ઈસ તરાહ હરયેકકી મોરાદ;
શાહાઝાદેકા સીતારા જમીપર ચમકતા હયે—રૌશન.
મુદતકે બાદ આશકો માઅશુક મીલ ગયે;
લો દામને મોરાદમે ગઓહર ચમકતા હયે—રૌશન.

મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કંપનીએ પ્રગટ કરેલાં પુસ્તકો.

શાળોપયોગી પુસ્તકો.

	રૂ. આ. પૈ.
સૅન્ડફર્ડ મર્ટનના મિનીંગ (૧૫૦ પાનાના)...	૦—૧૨—૦
રૅાયલ સ્કુલ પ્રાઇમરના મિનિંગ...	૦— ૪—૦
રૅાયલ રીડર નં૦ ૧ લાના મિનિંગ.........	૦— ૬—૦
રૅાયલ રીડર નં૦ બીજાના મિનિંગ...	૦— ૮—૦
રૅાયલ રીડર નંબર ત્રીજાના મિનિંગ.........	૦—૧૦—૦
રૅાયલ રીડર નંબર ચોથાના મિનિંગ.........	૦— ૮—૦
હાવર્ડ કૃત પ્રાઇમરના મિનીંગ (મોટા)......	૦— ૪—૦
હાવર્ડ કૃત અંગ્રેજી બીજી ચોપડીના મિનિંગ.	૦— ૬—૦
ફારસી આમાદન નામાનો અં૦ ગુ૦ તરજુમો.	૦— ૨—૦
શાળોપયોગી કોષ્ટકો.........	૦— ૧—૦

નાટકના પુસ્તકો.

ગુજરાતી નાટક ગાયન સંગ્રહ કે જેની અંદર ૬૦૦ કરતાં પણ વધારે ગાયનો છે...	૦—૧૨—૦
ચંદ્રસેન ને ચંદ્રપ્રભા નાટક......	૦— ૮—૦
છેલ સેલાણી અને વિક્રમ ચરીત્ર નાટક......	૦— ૬—૦
તમાશાએ નતિજએ અસ્મત......	૦— ૬—૦
અન્જામે સખાવત (ઉર્દૂ બાદશાહે ખોદાદોસ્ત)...	૦— ૫—૦
ચંદન મલયાગરી નાટક (ત્રીજી આવૃત્તિ)...	૦— ૪—૦
તમાશાએ આંદબી...............	૦— ૪—૦
તોહફયે દીલકોશા (ઉર્દૂ નઈ ઇન્દર સભા)...	૦— ૩—૦

સોબતે અસર અથવા મોહન દુઃખદર્શક...... ૦— ૩—૦
નકશે સુલેમાનીનો ઉરદુ ખેલ......... ...... ૦— ૩—૦
ગુલશને બાહાર અફઝા (ઉર્દૂ નઈ ઇન્દર સભા) ૦— ૩—૦
મઝહબે ઇશ્ક (ઉર્દૂ બકાવલીઓ તાજુલમુલ્ક) ૦— ૩—૦
ઇશ્ક નવ બાહાર (ઉર્દૂ ચંદ્રબદન મોહીયાર)... ૦— ૨—૦
ધ્રુવ આખ્યાનના ખેલમાં ગવાતાં ગાયનો... ૦— ૧—૬
રસીકાનો અતિ રમુજી ફારસ............. ... ૦— ૧—૦
નવા હરિશ્ચંદ્ર તારામતિના ના૦ ગવાતાં ગાયનો ૦— ૧—૦
નવા નળદમયંતી નાટકમાં ગવાતાં ગાયનો... ૦— ૦—૯
તોહફએ દીલપઝીર ગાયન (ના૦ ત૦ બનજારા) ૦— ૦—૯
વિધવા દુઃખદર્શક (વાઢાંનો વરઘોડો) ...... ૦— ૪—૦
સવાઈ ઠગનો રમુજી ફારસ................. ૦— ૧—૬
ચાલાક શકરબી તથા ગુરૂજીની ગડબડનો ફારસ ૦— ૧—૩

ઉરદુ હરફમાં છાપેલાં પુસ્તકો.

તોહફએ દીલ પઝીર (બનજારા.) .. .. ૦— ૧—૦
ગુલશને બાહાર અફઝા (ઉર્દૂ નઇ ઇન્દર સભા) ૦— ૨—૬

વારતાઓના પુસ્તકો.

સુડા બોતેરી........ .... ૩—૦— ૦
ગીરધર કૃત રામાયણ..................... ૨— ૮—૦
જાળંધર આખ્યાન..... .... ૧— ૮—૦
મોટા ઓખાહરણ......................... ૧— ૮—૦
મૃદાલસા આખ્યાન......... .... ૦— ૮—૦
સ્ત્રી વીલાસ ગરબાવળી......... . ... ૦— ૮—૦
પ્રેમાનંદ કૃત રણયજ્ઞ... .... ૦— ૫—૦
પ્રેમાનંદ કૃત ચંદ્રહાસા... .... ૦— ૫—૦
વિદ્યા વિલાસની વારતા........ .... ૦— ૪—૦
દલપત અને ધનપાળની વાર્તા.............. ૦— ૨—૦
સર્જનતા મેળવવાના સાધન... .... ૦— ૨—
પાર્વતિ લક્ષ્મીજીનો સંવાદ..... .... ૦— ૧

—o—

જાહેર ખબર

આ ચોપડી નીચે લખેલ ઠેકાણેથી વેચાતી મળસે.

મુંબઈ—રામવાડી આગળ બુકસેલર સોરાબજી હોરમસ મારતરની દુકાનેથી તથા દામોદર સાંવળદાસની દુકાનેથી તથા પાયધોની આગળ બુકસેલર ગીગાભાઈ જીવન ગોકળનાસાંગાથી, તથા કાજી ફતેહમહમદ નુરમહમદની દુકાનેથી તથા નવાબની મસીદની સામુએ નુરદીન જીવાભાઈની દુકાનેથી, તથા કોટ બુકસેલર સાપુરજી ફરામજી માડનની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

સુરત—બુકસેલર કરસનદાસ નારણદાસની દુકાનેથી પોરટવાળા ગનપતરાજી જગસેઠજીની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

ભરૂચ—બુકસેલર કાસીરામ જેઠાભાઈની દુકાનેથી વેચાતી
વડોદરા—બુકસેલર રણછોડલાલ ગોતાગમની દુકાનેથી
ડાકોર—બુકસેલર ત્રીભોવન રણછોડની દુકાનેથી વેચાતી મ
અમદાવાદ—બુકસેલર જગજીવન દલપતની દુકાનેથી મળ
ભાવનગર—વોરા અબદુલહુસેન આદમજીની દુકાનેથી મળસે
કચ્છમાંડવી—નાગોરી આપસી ખીમરાજની દુકાનેથી મળ
સુથરી—બુકસેલર પીતાંબર હીરજીની દુકાનેથી વેચાતી મળ
કરાંચી—શેખ નુરદીન જીવાભાઈની દુકાનેથી તથા બુકસેલર સુંદરજી વીસરામની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

જથાબંધ મંગાવનારા બુકસેલરોએ નીચે લખેલ ઠેકાણેથી મંગાવી લેવી. કમીશન ઘણું સારૂં આપવામાં આવસે.

છુટક એક નકલ મંગાવનારે પોસ્ટની ટીકીટનો આડધો આનો વધારે મોકલવો. નોટપેડ કાગળ લેવામાં આવશે નહીં

મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કંપની.

ઠેકાણું ભુલેશ્વર આગળ કીનારીવાળા બીહારીલાલ દુરગાદાસની દુકાને.